

## Verksamhetsberättelse 2019

### Året som gick

Året började inte i Västerås, som brukligt, utan i Linköping. Vår DC-3 "Daisy" stod delvis under tält. Skadan på vårt flygplan var mer komplicerad än väntat och motorgondolen var inte möjligt att reparera i Sverige utan den fick sändas till USA. Detta påverkade tidsplanen för reparationsarbetet. Trots svårigheter med avstånd och arbetsförhållanden lyckades en grupp av tekniker genomföra ett komplicerat arbete som, om det gjorts på kommersiell verkstad, hade överskridit de kostnader som försäkringsbolaget kunde acceptera. Med detta arbete och väntan på reparationen i USA innebar att det inte fanns möjlighet att börja flygningar i maj. Det resulterade i att vi inte kunde skapa intäkter från en viktig resemanad. Detta och att vi inte kunde få ersättning för en hel del av våra egna kostnader i samband med arbetet i Linköping innebar naturligtvis en belastning på ekonomin. Årets stora aktivitet var naturligtvis Daks över Normandie, högtidlighållandet av D-dagen följt av 70 årsfirandet av slutet på Berlin blockaden. Det var ett viktigt tillfälle att visa upp ett av de få flygplan som såväl deltog i D-dagen som, senare även över Arnhem. Arrangemangen blev, för vår del. Mycket lyckade och vårt flygplan blev uppmärksammat på ett sätt som kommer att ge mycket hedrande uppdrag och publicitet även 2020.

I maj kunde vi flytta in i hangaren på Hässlö. Förutom sänkta kostnader innebär det att Daisy under vintern kommer att vara en rätt dominerande syn på det fina flygmuseet på Hässlö. Förutom att själva flygplanet syns väl, planeras en DC-3 monter med DC-3 historia i anslutning till flygplanet.

Likviditeten var mycket ansträngd under senare delen av året. Anledningen var att vi måste betala alla kostnader i samband med reparationen löpande medan försäkringsbolaget hade en lång handläggningstid. Försäkringsbolaget krävde av naturliga skäl, en detaljerad redovisning av våra krav som bestod av ett stort antal delposter. Det stod tidigt klart att våra försäkringar skulle gälla, men flygförsäkring innebär ett mycket tidskrävande sätt att arrangera utbetalning. Vi lyckades dock att betala de krav som ställts i tid. Däremot har vi inte fått täckning för egna kostnader och för egen personal.

Sammantaget innebär det att de insatser som vi själva gjort, bidragit till flygplanet fått ett fortsatt liv. Detta hade varit tveksamt om hela kostnaden för reparationen skulle gjorts externt. Dessutom är Daisy i ett bättre skick än tidigare och med ett högre försäkringsvärde.

Slutligen kan vi glädja oss åt att året ändå givit ett positivt resultat.

### Programverksamheten

När vi under vintern 2018/19 planerade säsongens flygningar hade vi fortfarande förhoppningen att kunna starta flygningarna i början av maj. Vi planerade en intensiv flygsäsong med 75 årsminnet av D-Day och 70 årsfirandet av luftbron till Berlin som centrala aktiviteter. Dessa aktiviteter som genomfördes med DC 3-or/C 47-or från Europa och USA underströk Daisys och övriga deltagande flygplans betydelse i de historiska skedena. Det gav också möjlighet att genomföra traditionell hoppning med kalottskärm från Daisy. I övrigt planerade vi gamla favoriter och nya aktiviteter för att söka bredda programutbudet.

Tyvärr kunde vi inte genomföra planerade flygningar i maj då arbetet med att klargöra Daisy inför säsongen efter motorbranden 2018 krävde mer tid än vad vi hade hoppats och det var bara genom en otrolig insats från föreningens tekniker som Daisy kunde delta i aktiviteterna i England, Frankrike och Tyskland.

Daisy kunde tack vare gemensamma ansträngningar av tekniker och piloter lyfta mot England och Duxford den 3 juni. Den 5 juni startade föreningens Normandieresa mot Frankrike, detta dock med modernare flyg. De 25 medlemmar i Flygande Veteraner som deltog i föreningens Normandieresa ankom till planerad landningsplats i Normandie ett par timmar innan vi fick nöjet att se fallskärms hoppning från ca 20 DC-3or inklusive Daisy. Denna hoppning genomfördes på ett område som också användes under D-Day 1944. Från Daisy hoppade också Warren Johnson vars gammelfarbror hoppade från Daisy 6 juni 1944. Daisy gjorde under dagarna i Caen ett antal hoppningar i området. Flygande Veteraners gruppresa besökte intressanta krigshistoriska platser samt testade lokala produkter och hann med ett kort besök i Versailles. När FVs gruppresa vände kosan hem, också denna gång med modernare flyg, vände Daisy med ett antal kollegor nosen mot Tyskland och

Wiesbaden som var första anhalt på resan till Berlin. Daisy genomförde under resan i västra delarna av Tyskland ett antal hoppningar samt rundtur med nyvunna medlemmar i Tyskland.

Till Berlin reste ett glatt gäng medlemmar med reguljärflyg för att framförallt få nöjet att flyga hem med Daisy till Västerås, men innan dess uppleva lite av Berlin, inklusive Tempelhof, Fernsehturm och njuta av en överflygning på låg höjda av 14 DC 3:or över Gatow.

Efter turen till England, Frankrike och Tyskland startade säsongens ordinarie program. Första turen, fullbokad, gick till Ronneby och Nostalgia festivalen samt inkluderade en tur med T 38, en av flottans torpedbåtar från 50-talet.

Därefter följde en uppskattad tur till Bunge och i mitten av juli bar det av österut igen från Västerås, denna gång till Jurmula och flygdagar där. Ett nytt samarbete med vänner i Lettland som vi förhoppningsvis ska upprepa även kommande säsong. Där hade vi också nöjet att träffa våra finska vänner.

Vår starka ställning i Värmland bekräftades igen när vi gjorde besök i Karlskoga i slutet av juli. Många nya medlemmar och uppskattade flygningar.

Lidköping och Läckö slott var en ny tur som blev mycket uppskattad. Vädret hindrade tyvärr rundflygning och fallskärmsbrottning över Karlsborg.

Linköpings kanalresa samt mat drog nästan fullt plan.

Daisy hälsades också varmt välkommen till Flygvapnets huvudflygdag i Ronneby och fick en central parkeringsplats. Fullt plan från Hässlö och full rundtur med Blekinge medlemmar på plats.

På 24 timmar sålde vi slut på en extra insatt tur i Västerås – nytt rekord sannolikt. Något vi hoppas upprepa kommande säsong.

Som traditionen bjuder deltog vi i aktiviteterna i Nyköping med rundtur och populär visning av planet.

Två dagar på Skå blev tyvärr inte vad vi hoppades på. Kraftiga vindar innebar att vi bara kunde genomföra hälften av flygningarna. De passagerare som inte kunde flyga på grund av vädret var dock mycket förstående.

Säsongen avrundades med några mycket populära turer:

- F 7 Såtenäs med besök på flottiljen en ordinarie arbetsdag, fullsatt och mycket uppskattad
- Mariehamn där tyvärr blåsten stoppade den planerade rundturen
- Marin flygspaning under professionell ledning av befästningsexpert
- En runda över Mälarens slott.

Säsongens sista tur gick till Arlanda med besök på Flygsamlingarna, Caravellen och Brandstationen.

Några av planerade turer fick tyvärr ställas in på grund av för få deltagare. De flygningar och resor som genomfördes var dock mycket väl bokade med nästan samtliga platser sålda. I kombination med detta hade vi avtal/överenskommelser med samarbetspartners som gjorde att vi fick bra bidrag i form av bränsle och ersättningar i olika form. Resultatet blev att vi erhöll bra intäkter för de genomförda flygningarna.

För att kunna genomföra reseprogrammet, som var intensivt från början av juni till säsong avslutningen, krävdes som alltid, insatser av tekniker, besättningar och reseledare samt inte minst de som sköter den viktiga hanteringen av bokningar, passagerarmanifest mm. På grund av omständigheterna blev det dessutom i år i realiteten en person som i år fick dra det lasset.

## Flygoperativ verksamhet

Flygsäsongen 2019 inleddes i april med en resa till DC-3 simulatorn i Utrecht, Holland.

Träning i världens enda godkända DC-3 simulator blev en positiv upplevelse bland piloterna och bidrog till att pilotcertifikat blev förnyade/förlängda på ett konstruktivt, säkert och effektivt sett. Detta bidrog till att vi snabbt kom igång med flygprogrammet. Ett styrelsebeslut togs att träning i simulator i framtiden skall genomföras varje år. Under april var det även dags för nödräning för piloter, kabinpersonal och tekniker i Hässlö Flygförenings lokaler i Västerås.

Daisy blev klar senare än vanligt inför säsongen en konsekvens av den motorbrand vi hade i Linköping augusti 2018. Skolflygning med repetitionsutbildning och kompetenskontroll (PC) startades omgående så snart arbetet på flygplanet var klart.

Den första flygningen gjordes i slutet på maj efter ett intensivt arbete av frivilliga på Daisy. Den 5 juni bar det iväg för att delta i Daks over Normandie vidare till Duxford och Berlin, något som blev en succé med hjälp av ett tiotal medlemmar.

Ett webbaserat system för schemaläggning av flygande sjösattes under våren där piloter och flygvärdinnor skriver in sig för en eller flera flygningar enligt säsongens flygprogram. Med detta ökar vi transparens och vi kan se var bemanning behövs och även sätta upp oss som reserv. Systemet kräver ett deltagande av alla inblandade parter och har en enorm utvecklingspotential som till exempel information om teknisk status på Daisy.

Inga flygningar ställdes in på grund av brist på besättning, däremot har inte alla planerade flygningar kunnat genomföras på grund av väder och vind. Detta inträffade för de planerade flygningarna till Skövde med fallskärmsbrott och rundturer från Lidköping och Mariehamn.

Sammanfattningsvis blev det en lyckad säsong även om hälften av Daisys piloter hade utgångna certifikat i maj på grund av att säsongen 2018 slutade tidigare än normalt.

## Teknisk verksamhet

Vår tekniska organisation hade under våren en mycket stor utmaning, att återställa vänster motor efter branden och utföra vår årliga tillsyn utomhus i Linköping. Dokumentation av de utförda arbetena var en av huvudpunkterna.

Att få reparationen av den brandskadade motorgondolen samt få hem alla reservdelar var en utmaning. Vi skapade en bra kontakt med Basler i USA som hjälpte oss på alla sätt, utan dem hade vi inte lyckats.

Vår planeringsfunktion gjorde en ovärderlig insats för att vi senare ska kunna visa för myndigheten att vi har kontroll över vårt utförda arbete inom Flygande Veteraner.

Vi hann också med att få hopplinan installerad av SAAB i Linköping. Vi utförde även de elektriska installationer som krävdes för att kunna använda kalottfallskärm i samband med hoppning.

Med liten marginal kom vi till Västerås för att göra det sista innan vi skulle flyga till Duxford och det väntande "Daks Over Normandie". En dag försenad startade vi mot England. Alla fel var åtgärdade och pilotträningen klar.

Vi har genomfört flygprogrammet utan allvarliga störningar. Man får känslan av att Daisy mår bäst av att få flyga mycket, oljeläckagen på högermotorn minskade av sig själv jämfört med 2018.

Den största enskilda händelsen var högtidshållandet av att det är 75 år sedan invasionen av Normandie och 70 sedan avslutningen av Berlin Airlift.

Vi fällde ett flertal hoppare i Frankrike, av dessa var ca hälften kalotthoppare.

Vår hopplineinstallation fungerade bra och var omtyckt av hopparna.

Slutligen kom Daisy in på sin hangarplats i Västerås flygmuseum och fick sin efterlängtnade vintervila och planeringen inför 2020 började.

Vi har fått tillskott med några certifierade tekniker under året och även några nya intresserade och duktiga mekaniker.

## Servicecenter

Servicecenter, som är öppet vardagar klockan 11–14 är vår samlingsplats på Bromma flygplats i Stockholm.

På SC har vi kontakt med medlemmar, bokar resor, samt bedriver försäljning. Här säljs bl.a. flygböcker, loggböcker, pilotglasögon och andra flygrelaterade produkter. Samtidigt ger det oss tillfälle att prata om vårt flygplan och våra resor. SC har varit underbemannat i förhållande till arbetsbelastningen periodvis och behöver förstärkas.

Det ger oss också möjlighet att värva nya medlemmar och berätta varför det är så viktigt att vår historiska DC-3 kan hållas flygande.

SC tar också hand om medlemsregistrering och att vår medlemstidning kommer ut till rätt medlemmar.

Under 2019 hade vi 2 120 medlemmar, varav 355 är familjemedlemmar och 225 ständiga medlemmar. Under året har vi fått 399 nya medlemmar och över 108 tidigare medlemmar som vi har kontaktat har återkommit.

## PR-IT gruppen

PR/IT-gruppen startades upp i maj 2019 på styrelsens initiativ, för att utveckla Flygande Veteraners synlighet digitalt. Gruppen ansvarar för marknadsföring av föreningen och vår verksamhet på hemsidan, på Facebook och i andra sociala medier. Målet är att öka antalet medlemmar, få fler bokningar på flygningar samt utveckla informationsflödet till medlemmar och potentiella medlemmar. Vidare så ansvarar gruppen för föreningens interna IT-drift.

Under 2019 så har följande aktiviteter påbörjats och/eller utförts

- Flyttat över ansvaret för PR och IT till en funktion, dvs PR/IT-gruppen istället för en person. Gruppen har skaffat en gemensam e-postadress.
- Driftsatt Office 365, med intern e-post för alla funktionärer, SharePoint-sajter för funktionärsgrupper, vilket möjliggör gemensam central molnbaserad lagring av dokument och information.
- Ett internt digitalt fotoarkiv på SharePoint håller på att byggas upp, för lagring av foton som kan användas i marknadsföring, digitalt eller i papperstidningen.
- Påbörjat utbyggnad och aktualisering av hemsidan. Flera nya avdelningar har publicerats, såsom sidor för donationer och press. Hemsidan ska successivt fyllas med mer faktainnehåll. Hemsidan har under 2019 haft 131 356 besök.
- Publicerat 121 inlägg på vår Facebook-sida, varav flera har fått mycket stor räckvidd. Inläggen har gillats 30 200 gånger, delats 1065 gånger och kommenterats 1038 gånger. Det inlägg som nått flest visades för nästan 20 000 personer. Flera flygningar med låg bokningsgrad har kunnat genomföras efter att bokningar gjorts efter lyckad marknadsföring på Facebook. I dagsläget följer 3 139 personer vår sida och vår grupp har 1 284 medlemmar.

## Samarbetspartners

Föreningen Flygande Veteraner har ett mycket gott förhållande till myndigheter och olika samarbetspartners.

Bland dessa märks Stiftelsen Flygande Veteraner, Svensk Flyghistorik Förening (SFF), Vallentuna Aviatörsförening (VAF), Arlanda Flygsamlingar, Le Caravelle Club, KSAK, LFV, Air BP, Shell, BRA, Transportstyrelsen (TS), Riksantikvarieämbetet (RAÄ), SAS, ABA-SAS museet, Stockholm Västerås flygplats, Hässlö Flygförening (HFF), Tryckeri Åtta45, Expressfrakt Kristinehamn, Kuehne+Nagel, Spendrups, Flygvapenmuseum, Linköpings Flygklubb, Motortorpedbåten T38 Vänner, Nostalgia, Flygrestaurangen på Bromma flygplats, samt Swedavia och då i synnerhet på Bromma Flygplats.

**Vi flyger vidare tack vare dig!**

Lars Wissing, ordförande